

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-410-8-4>

**METHODS OF INTERVIEWING WAR CORRESPONDENT:
EXPERIENCE 2022–2023**

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕРВ'Ю ВІЙСЬКОВИМ
КОРЕСПОНДЕНТОМ: ДОСВІД 2022–2023 РОКІВ**

Hudz A. V.

*Lecturer at the Department
of Military Journalism
Military institute of Taras Shevchenko
National university of Kyiv*

Гудзь А. В.

*викладач кафедри
військової журналістики
Військовий інститут
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка*

Turbil M. Yu.

*Cadet at the Department
of Military Journalism
Military institute of Taras Shevchenko
National university of Kyiv
Kyiv, Ukraine*

Турбіль М. Ю.

*курсант кафедри
військової журналістики
Військовий інститут
Київського національного
університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Журналістика пропонує два підходи до вивчення інтерв'ю – методичний (розглядає інтерв'ю як інструмент збору інформації) і жанровий (інтерв'ю як метод організації тексту зі своїми рисами та оригінальною структурою).

Інтерв'ю в журналістиці – це самостійний жанр, що становить суспільно важливу новинну інформацію у вигляді запитань кореспондента та відповідей інтерв'юваної особи.

Досвід медіакомунікаційних кампаній демонструє високий попит на інформацію в умовах широкомасштабного вторгнення рф в Україну. Інтерв'ю залишається одним із найпопулярніших жанрів журналістики.

Робота військових журналістів на передових лініях оборони найбільшим чином орієнтується на використання інтерв'ю. У першу чергу, як основного способу отримання інформації для написання інформаційних/аналітичних/публіцистичних матеріалів; для зйомки синхрону – коментаря/погляду/думки респондента для телевізійних інформаційних сюжетів.

Відповідно до інформаційних потреб виділяють тривалість бесіди з героєм, а також рівень залученості журналіста до розмови. Практичний

досвід демонструє: для запису синхрону військовому журналісту необхідно сформулювати два-три точних запитання респонденту, які неодмінно відповідають рівню посади респондента, котрі при монтажі або вибірці для текстового матеріалу відповідатимуть у середньому п'ятнадцяти секундам або двом-трьом реченням. Для формування розлогого інтерв'ю як жанру необхідно провести півгодинну бесіду з героєм для написання матеріалу близько трьох тисяч символів або п'ятнадцятихвилинного матеріалу. Також важливо зазначити скрупульозність у проведенні інтерв'ю на позиціях військових, що полягає у формулюванні найбільш точних, конкретизуючих питань, які розкривають окремого військового чи посадову особу, найбільш оперативного руйнування психологічного бар'єру шляхом постановки цікавих та найбільш доречних в умовах обстановки питань для респондента, а також орієнтація питань на особистість.

Військові медіа Збройних Сил України у сформованих рубриках виокремлюють інтерв'ю як жанр: розповіді про військовослужбовців, представників сектору безпеки та оборони (АрміяInform – рубрика «Lifestory»), про загиблих Героїв – рубрика «Герої нескореної України»; Військове телебачення – соціальний проект військового телебачення телепрограма «Воїн – це я»).

Вибір респондента варіюється відповідно до покладених на журналіста редакційних завдань. Однак, можна виокремити умовні категорії військовослужбовців – потенційних співбесідників журналістів, військова складова: солдат контрактної служби, солдат, призваний за мобілізацією; сержантська ланка; командири різних рівнів: командир відділення/взводу/роти/батальйону; офіцери планування, забезпечення, підтримки; командувачі сил безпеки і оборони та цивільна складова: волонтери, музиканти, працівники сектору безпеки та оборони, кожний з яких потребує ретельного вивчення і підготовка до якого варіюється.

Проте інтерв'ювання саме респондентів-військовослужбовців (солдатів, офіцерів) в умовах ведення повномасштабної війни проти росії має певні особливості:

- Варто пам'ятати, що військовослужбовці, це люди, що заслуговують на повагу, фамільярність та нетактовність у спілкуванні недопустима. Якщо боєць звертається на «Ви», тільки у разі потреби і з дозволу військового можна переходити на «ти» під час інтерв'ю;

- Старші командири та начальники при роботі з акредитованими цивільними журналістами діють згідно Наказу Головнокомандувача

Збройних сил України № 73 від 03.03.2022, що регламентує як обсяг інформації так і її зміст, що військовослужбовець-респондент може повідомити [4, с. 1–3];

– Заборонено цитувати інформацію, що розголошує відомості, які можуть призвести до обізнаності противника про дії Збройних Сил України та інших складових сил оборони, негативно вплинути на хід виконання завдань [4, с. 2];

– Слід чітко і точно висловлювати питання до військовослужбовця без подвійного сенсу та можливості неправильного трактування цього питання як провокативного, що може негативно вплинути на авторитет Збройних сил України в суспільстві;

– Військовий, що є респондентом не потребує особливого, співчутливого ставлення. Проста розмова з відкритими питаннями та впевненістю у собі інтерв'юєра – це те, що гарантовано дасть необхідний результат [8];

– Перед початком інтерв'ю, слід упорядкувати питання. Побудувати розмову таким чином, щоб за короткий термін почути якомога більше відповідей на поставлені питання [7];

– В процесі спілкування варто уникати протиставлення “цивільний-військовий”, інтерв'юєр, має розуміти, що він на одному рівні спілкування з військовослужбовцем [5];

– Розмова має бути спокійна, чітка, з короткими фразами, без переживань та драматизму [5];

– Перед початком інтерв'ю слід поставити питання, на яке військовослужбовець точно відповість “так”. Щоб він остаточно підтвердив свою згоду спілкуватися з журналістом;

– Інтерв'юєр має використовувати короткі та чіткі висловлювання, уникаючи довгих плутаних фраз. Військовослужбовець звик до чіткості формулювань.

Фрази та формулювання, що не варто використовувати під час інтерв'ю з військовим [5]:

1. «Тобі страшно?»
2. «Як ти тут опинився?»
3. «Чи є шанси на перемогу?»
4. «Давайте наваляйте їм там»
5. «росіяни (орки) не вміють воювати»

Журналістам під час роботи з військовослужбовцями-учасниками бойових дій, варто пам'ятати про особисту відповідальність, що вони несуть під час викладення матеріалів, що стосуються особистої

інформації бійця та його підрозділу, а також про міру покарання передбачену за дискредитацію ЗСУ та поширення даних, що можуть створити загрозу державній безпеці.

Література:

1. Казімова Ю. До поняття формату жанру інтерв'ю у журналістиці. Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: Журналістські науки. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. № 896. с. 59–62. (Теорія і практика журналістики).
2. Рубрика «Lifestory. *АрміяInform* : веб-сайт. URL: <https://armyinform.com.ua> (дата звернення 26.02.2024).
3. Наказ Головнокомандувача Збройних сил України №73 від 03.03.2022. URL: https://ips.ligazakon.net/document/mus39124?an=7&ed=2024_02_03 (дата звернення 26.02.2024).
4. Тонкощі спілкування з військовими: що доречно, що ні? *HUBZ* : веб-сайт. URL: <https://hubz.ua> (дата звернення 26.02.2024).
5. Що варто знати про інтерв'ю? *Вокс Україна*: веб-сайт. URL: <https://voxukraine.org> (дата звернення 26.02.2024).
6. Інтерв'ю як метод і жанр. *Академія суспільного мовлення*: веб-сайт. URL: <https://academy.suspilne.media> (дата звернення 26.02.2024).
7. Метод проєктивного інтерв'ю. *Територіальне медичне об'єднання Міністерства внутрішніх справ України по Кіровоградській області*: веб-сайт. URL: <https://kr-tmo.mvs.gov.ua> (дата звернення 26.02.2024).